

ŠABAT ŠALOM – GIT ŠABES!

Evropski dan jevrejske kulture 2009.

– prostorije Jevrejske opštine u Subotici, 6. septembra 2009. godine od 10 do 13 sati –

Ove godine u evropskim državama već 12. put se obeležava *Evropski dan jevrejske kulture*. Ideja da lokalne zajednice posvete prvu nedelju u mesecu septembru sećanju na svoje jevrejske susede potekla je od Evropskog saveta jevrejskih zajednica. Zamisao je bila da se tog dana obiđu sinagoge, geta i jevrejska groblja u onim mestima gde Jevreji više ne žive, jer su nestali u strahotama šoe (holokausta).

Evropski dan jevrejske kulture se brzo pretvorio u živopisno obeležavanje današnjice jevrejskih zajednica širom kontinenta. Svaka godina ima svoju temu, koja od zemlje do zemlje i od zajednice do zajednice poprima neku posebnost, ali šarolikošću ipak dočara osnovnu ideju zajedničkog gesla godine.

U Srbiji prvi put je Dan evropske jevrejske baštine bio obeležen 2003. godine, kada je tema bila „Judaizam i umetnost”.

Jevrejska opština Subotica od početka učestvuje u ovoj manifestaciji na taj način što svake godine prve nedelje septembra „*otvara svoja vrata*” svim zainteresovanim Subotičanima.

Ovogodišnja tema je veoma široka: „*Jevrejski praznici i tradicija*”. Jevrejska opština Subotica se odlučila da iz bogate riznice jevrejske tradicije izdvoji najveći verski praznik koji se iz nedelje u nedelju praznuje. To je *Subota*, na hebrejskom jeziku *Šabat*, a na jeziku Jevreja Aškenaza, na jidišu, *Šabes*. U prostorijama Jevrejske opštine Subotica, u maloj Sinagogi bio je izložen *svitak Tore* (Mojsijevih pet knjiga rukom pisanih na pergamentu). Time se želelo prikazati centralno dešavanje subotnjeg dana u sinagogama širom sveta, a to je čitanje *parašat šavua*, tj. odgovarajućeg dela iz Tore za svaku sedmicu. U sledećoj prostoriji su bila postavljena dva stola. Prvi je sto sa dva svećnjaka, barhesima (pletanim subotnjim hlebovima), vinom i ribljom večerom je tradicionalan način dočeka Subote u petak uveče, kada po jevrejskom računanju vremena već zalaskom sunca počinje praznik, dan odmora: Šabat. Na drugom stolu je bilo tradicionalno jelo srednjoevropskih Jevreja – *šolet*, kao i pletene sveće koje se pale u Subotu uveče kada prestaje praznik, i počinju dani rada.

Posle izložbe Subotičani, koji su ovom prilikom posetili Jevrejsku opštinu, imali su priliku da degustiraju šolet i jevrejske saltkiše, koje svake godine na Evropski dan jevrejske kulture pripremaju članice Ženske sekcije Jevrejske opštine Subotica.

K. R.